

Rådgivande grupp för användningsvillkor växtskyddsmedel

Möte 2020-10-07 kl. 13:00-15:00

Närvarande från gruppen: Agneta Sundgren, ~~Anders Lindgren~~, Anette Bramstorp, Cecilia Lerenius, Kristina Forsberg, Lena Slånberg, Martin Larsson, Milena Jasarevic, Ingrid Pontén,

Övriga närvarande: Jenny Larsson, Åsa Bringmyr (första punkten)

Plats: Kemikalieinspektionen/Web-möte

Nästa mötestid: preliminärt november 2020, skickar förslag längre fram.

Stående information i mötesanteckning:

Syftet med gruppen är att

- vara rådgivande och bidra till att hitta alternativa lösningar för befintliga villkor med syfte att minska riskerna med växtskyddsmedel. Det gäller exempelvis i sådana fall där skrivningen begränsar möjligheterna till alternativa lösningar som är minst lika effektiva för att uppnå syftet med villkoret
- vara rådgivande och bidra till att hitta alternativa lösningar för nya villkor i syfte att minska riskerna med växtskyddsmedel. Det gäller exempelvis att utforma skrivningarna så att möjligheterna att använda alternativa lösningar som är minst lika effektiva blir möjliga i enlighet med villkoren
- vara rådgivande och bidra till att formulera villkor så att de blir praktiskt genomförbara och lätta att förstå för mottagaren
- undersöka villkoren relativt tvärvillkoren

Arbetet kommer ske fortlöpande och kan rapporteras/sammanfattas vid Växtskyddsrådets möten. Kemikalieinspektionen är sammanhållande och äger processen.

Gruppen har inte något beslutsmandat. Beslut om villkorsformuleringar eller principer som berörs av diskussionerna i rådgivande gruppen fattas inom Kemikalieinspektionens ordinarie beslutsprocess.

Agendapunkter

1. Från LRF (Agneta Sundgren):

När vi har vårt nästa möte i den här gruppen skulle jag vilja att vi diskuterar ett förslag till villkor som vi fick i en UPMA i somras. Det beslutades senare att villkoret inte skulle tillämpas förrän efter 1 augusti och jag vet inte om det fattats några beslut med det villkoret sista veckorna men villkoret lyder i alla fall så här:

"Personer som arbetar med behandlade grödor i samband med skörd ska informeras om produktens hälsorisker.

Villkoret är till för att skydda mot risk för skadad fertilitet."

Jag är mycket fundersam på utformningen av det villkoret. Givetvis är jag inte emot att man informerar arbetstagare om riskerna med ett preparat men det är utformningen av detta som ett villkor jag vill diskutera, det gäller den här typen av information som preparatvillkor över huvud taget. Jag tänker att ett preparatvillkor ska vara begripligt så man förstår vad man ska göra men det tycker jag inte att det är i detta fall.

Om jag är sprutförare och har använt ett preparat med detta villkor, vad ska jag göra sen? Det är ju dom som plockar bären (som det handlade om i detta fall) som ska ha informationen.

Vad ska man informera dem som arbetar med behandlade grödor om? Att det är litet farligt? Ska bara äldre damer jobba med de här produkterna? Ska man ta på sig handskar, skyddsutrustning, jobba en liten stund eller vad ska man göra för att skydda sig?

Om arbetstagaren säger att det låter jättehemskt, det här vill jag inte göra, hur ska man göra då?

Det blir ju ett tvärvillkor och jag undrar också hur man skulle kunna följa upp att det efterlevs.

Från mötet:

I det aktuella fallet blev det aldrig aktuellt med det nämnda villkoret. Villkoret finns med i en annan produkt (Shirlan) sedan lång tid tillbaka. Men där är inte orsaken till villkoret utskrivnen.

Personer som kommer i kontakt med behandlad lök i samband med skörd, torkning, putsning, sortering och förpackning ska informeras om produktens hälsorisker.

Om en produkt har egenskaper exempelvis som gör att det finns risker för en arbetstagare som är gravid eller försöker bli gravid vid hantering av grödor som behandlats med produkten, så måste den personen bli informerad och ha möjlighet att kunna säga nej till att arbeta med grödan.

Det kan finnas UPMA där användningen skiljer sig från grundgodkännandet och där det därför kan bli olika villkor jämfört med grundgodkännandet. Vi

sätter ett sådant villkor endast om det skulle handla om lång tids kontakt med grödan.

Vi kommer att kontakta Arbetsmiljöverket för att stämma av med dem och kommer att återkoppla till gruppen på nästa möte.

2. Dialog mellan JV (Cecilia) och KemI om användning av majsherbicider från i maj 2020, som man ville ta med till gruppens nästa möte (vilket blev 7 okt):

”Nu när sprutsäsongen är här så har villkoren för majsherbiciderna Tocalis och Callisto uppmärksammats och det diskuteras hur de ska tolkas. I villkoren anges ju att Tocalis endast får användas med max 100 g produkt varje år (vartannat år 240 g) och Callisto max 0,5 l/ha varje år (1,2 l/ha vartannat år).

Vad gäller då om du använde Callisto 2019 och vill använda Tocalis 2020? Vilken dos Tocalis kan du använda? Eftersom det i villkoren fokuseras på ”produkten” och inte på det verksamma ämnet så finns det utrymme för olika tolkningar. Jag vet hur jag vill tolka detta men vad anser ni? Tacksam för svar eftersom rådgivarna (och odlarna) nu är osäkra.”

KemIs svar:

”Camilla T, Jenny och Ingrid har gjort en tabell över hur villkoren faller ut när det gäller mesotrionprodukterna Border 100 SC, Callisto och Tocalis.

Se bifogad excelfil.

Mesotrionprodukter
r villkor.xlsx

Vi har lagt in olika scenarier:

1. om man har produkt med gamla regnr kvar tills anståndet löper ut
2. om man har kvar produkt med gamla regnr i år
3. om man inte har något kvar i lager utan behöver använda produkt med nytt regnr i år.

Observera att man kan bara använda en av produkterna, men i exempen har vi lagt in både Border 100SC och Callisto för att visa alternativen.

Vi har utgått från mängd verksamt ämne för alla tre produkterna.”

Svar från JV:

”Nu har vi tittat lite mer på excelarket och möjliga lösningar denna säsong. Det blir svårt att göra en herbicidbehandling i år om man använde Callisto/Border förra året (med den gamla dosen 150 g). Enligt ert exempel finns det då ingen bekämpning, varken med Tocalis eller Callisto/Border som är möjlig. Vi tolkar det som att den nya maxdosen 50 g/varje år överskreds 2019. Det finns en logik i detta men det blir uppenbara problem

för odlaren och svårt att kommunicera eftersom du samtidigt får använda 150 g om du har tillgång till gammal Callisto/Border.

För att göra det möjligt att bekämpa 2020 och för att undvika onödiga aktiviteter kring att få tag på gamla produkter/etiketter vore det önskvärt att kunna använda 50 g Tocalis (eller Callisto) även i år. Det förutsätter att risken för grundvattnet är acceptabel trots 150 g förra året. Med tanke på att detta är en engångshändelse och att vi förut kunna använda 150 g varje år. Det vore en pragmatisk och kommunicerbar lösning. Vad säger ni om detta?

Jag skulle gärna involvera villkorsgruppen i detta för att få med Svenskt Växtskydd och rådgivarna i diskussionen. Det är bråttom eftersom ogräsbekämpningarna ska göras nu.”

Svar från KemI:

”Tyvärr kan vi inte rekommendera den föreslagna approachen.”

Från JV:

”Jag har pratat vidare med min ogräsrådgivarkollega som väckte denna fråga. Vi hänvisar ju alltid lantbrukarna till att etiketten gäller och då är det svårt att säga att inte Tocalis går att använda i år (även om du tex använde Callisto förra året). Nu finns det olika tolkningar och det är olyckligt naturligtvis. Eftersom detta är en principiell fråga vill vi gärna ta upp den i villkorsgruppen för att diskutera hur vi kan lösa liknande knutar. Kan du ta med frågan på agendan till nästa möte.”

Från mötet:

Vi gick igenom exemplet ovan som visar att det kan vara väldigt svårt att vara tydlig med vad som är acceptabelt när en produkt genomgått en förnyad prövning. Vid den förnyade prövningen kan vissa användningar ändras eller t.o.m. försvinna helt.

Villkoren styrs dels av företagets underlag i form av studier och riskbedömning och hur vi bedömer acceptabel risk. Därmed kan det bli olika villkor för produkter med samma verksamma ämne.

Dessutom finns regler som påverkar hur man kan använda olika produkter som har samma verksamma ämne. Eftersom dosen och antalet behandlingar som gäller för ett av medlen inte får överskridas kan användningarna för olika registreringsnummer inte alltid kombineras.

Vi förstår att kan det vara svårt att i alla lägen veta vad som användes på ett fält tidigare år, men det är ett ansvar man som användare av bekämpningsmedel trots svårigheterna har.

3. Från LRF (Agneta Sundgren):

”Sen har jag dykt på en fråga till som nog är litet enklare. Det gäller hur man anger dosen för ett preparat som ska användas för grönsaker i växthus. Det finns beslut där den anger som mikrogram per kvadratmeter t ex UPMA för Flexity

[file:///C:/Users/10382/Downloads/4847_Bilaga_Villkor_UPMA_2018-08-13%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/10382/Downloads/4847_Bilaga_Villkor_UPMA_2018-08-13%20(1).pdf)

För andra preparat anges det som kg/ha till exempel Geoxe

[file:///C:/Users/10382/Downloads/5404_Bilaga_Villkor_UPMA_2018-11-07%20\(2\).pdf](file:///C:/Users/10382/Downloads/5404_Bilaga_Villkor_UPMA_2018-11-07%20(2).pdf)

Det är inte självklart vad som är bäst men det där mikrogram per kvm är svårt att relatera till. Man har liksom ingen känsla alls för storleksordningen. Den odlare som tog upp frågan menade att kg/hektar var bäst. Diskussionen kom upp på ett möte i veckan och deltagarna tyckte att det borde hänvisas till Villkorsgruppen.”

Från mötet:

Vi förstår att det kan vara svårt med mkt små mängder men det gäller även omvandling från hektardoser till kvadratmeterdoser.

Ett förslag som kom upp är att det skulle vara önskvärt att skriva både ”xx mikrogram per kvadratmeter” vilket motsvarar ”xx gram per hektar”.

Vi förstår också att det skulle vara önskvärt men det kan bli svårt att hantera i vår bilaga för användning om vi ska övergå till att ha ett sökbart fält för dosen i vår databas.

Man kanske kan tänka sig att konstruera en räknesnurra och kanske Jordbruksverket skulle kunna ha det tillgängligt.

4. Övrigt

KemI vill lyfta frågan om skrivning av ordet friland vs användning av ordet fält i bilaga 3.

Från mötet:

De flesta ansåg att det skulle vara acceptabelt att ändra till ”fält” för alla grödor som traditionellt ansetts odlade på ”friland”.

Det ansågs viktigt att ha en tydlig vägledning om vad de olika begreppen innebär. Man kan skriva ”friland” i bruksanvisningen. Men några ville höra med sina kolleger hur de ställer sig.

KemI undrade också hur man såg på om man behöver skriva att skogsplantor odlas på ”åkermark” eller om man även där skulle kunna skriva ”fält”. Men skogsplantproducenterna tyckte att det inte var så lämpligt att skriva fält eftersom det kan uppfattas som att man är ute i skogen (man jobbar i fält). Man föredrog att vi även fortsättningsvis skriver ”åkermark”.

Efter mötet fick vi återkoppling från Cecilia L:

”Nu har jag konsulterat mina kolleger på Växtskyddscentralen som arbetar med ”frilandskulturer”. De accepterar av ni använder ”fält” i fortsättningen för både ”fält” och ”friland”. Alla är angelägna om att det blir konsekvent i alla beslut och sökbart i bekämpningsmedelsregistret. Det behövs också en tillgänglig vägledning som förklarar definitionerna, precis som ni nämnde på

mötet. Begreppet friland kommer säkert att leva kvar i andra sammanhang, tex information till odlare, men det behöver inte bli ett problem om besluten är konsekventa och KemIs definition känd.”

5. Fråga från Svenska Skogsplantproducenter (Lena).
Om det inte är för sent med input till mötet så lyfter vi gärna hur villkoret vi fick på UPMA i skogsplantor för Topsin WG ska tolkas.
”Skyddshandskar och skyddskläder ska användas vid arbete med behandlade växtdelar.”
Hur länge anses växtdelarna vara behandlade? Två veckor eller flera år? Finns någon praxis? Medlet kommer kanske ändå försvinna men vi vill inte hamna i samma läge vid nästa ansökan. Villkoret gör det svårt att rensa ogräs för hand och kan därför leda till större användning av kemiska ogräsmedel.

Från mötet:

KemI svarade att vi sedan ett par år skriver ut hur lång tid efter sprutning som den här typen av villkor krävs. Vi beräknar hur lång tid som behövs för att exponeringen ska ligga under acceptabla gränsvärden utan handskar eller skyddskläder. Det gör vi med hjälp av information om det verksamma ämnets nedbrytningsprofil eller med en generell tid för att beräkna halveringstid.

Vi har blivit bättre men för en del äldre produkter finns de här villkoren fortfarande kvar.

6. Fråga från Jordbruksverket (Cecilia) och från LRF (Agneta):
Om tankblandning behövs för att göra en produkt effektiv, hur gör vi då i UPMA där inget krav på effektivitetsunderlag krävs eller bedöms?

En allmän synpunkt är att det är önskvärt att villkoren för UPMA överensstämmer med den ursprungliga registreringen för produkten. I detta fall saknas kravet på att använda kolumnen ”särskild hänsyn” i hjälpredan och även att Renol ska tillsättas. Om det inte finns en bra anledning så är det som sagt att föredra att villkoren formuleras på samma sätt.

KemI har svarat följande i det aktuella fallet:

”I samband med att UPMA-godkännande meddelas, så anmodar vi innehavaren av produktgodkännandet att anpassa sin bruksanvisning till den berörda produkten, efter UPMA-godkännandets villkor. Innehavaren kan inte påtvingas detta. Skulle innehavaren välja att avstå så blir det en angelägenhet mellan den som ansökt om UPMA-godkännandet och innehavaren av produktgodkännandet. (Något annorlunda blir det när sökanden om UPMA och innehavaren av produktgodkännandet är samma

juridiska person). Det är viktigt att användaren får en korrekt och uppdaterad bruksanvisning.

När det kommer till Kemikalieinspektionens möjligheter, så kan och får vi inte besluta, som villkor, parametrar som vi inte är bemyndigade att bedöma. Regelverket tillåter inte att effektivitet bedöms för artikel 51-ärenden (UPMA).”

Från mötet:

Skälet till att en adjuvant ska tillsättas är att produkten ska vara effektiv. KemI bedömer att vi inte kan sätta ett villkor om adjuvant på UPMA då vi inte bedömer effektiviteten för UPMA.